

EDINOST
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob sorkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 2,00, izven Avstrije f. 1,40 za tri mesece . . . 5,00, za pol leta . . . 10,00, za vsa leta . . . 18,00. Na naročbe brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avc., izven Trsta po 5 avc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 avc., izven Trsta 5 avc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računano po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javne zahvale, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Casermi št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije so preste poštnine.

V edinosti je moč!

V pouk.

IV.

Nemški nacijonalec Steinwender: Ako je ministerski predsednik rekel, da vlada ni odgovorna, da bi navajala vzroke za koji eksekutivni čin, potem nasprotuje tako razumevanje pravici do kontrole, koja pravica brezdvomno pripada zbornici, in tudi dose-danji navadi; nasprotuje temu, kar je danes storil gospod ministerski predsednik sam in kakor bode delal tudi v bodočnosti in bode moral delati, da bode najbrže mogel odgovor dati za vsak čuden čin eksekutive. Ministerski predsednik je rekel bistveno: Kdor stoji na čelu toli velike občine, mora jamčiti za to, da bode postopal strogo objektivno, enakomerno, pravično na vse strani, stvarno in da bode pošteval zahteve avtoritete. Na to stran ne ponuja nikakega pomirjenja minolost izvoljenega. Načelnik vsake velike občine zavzvimlje pa tudi zajednó káko politiško stališče (Posl. Polzhofer: Kakor svoje-dobno dr. Prix!) (Župan Prix je bil nemški liberalce. Op. ured.) in je naravno, da je kot strankar moral postopati agitatoriško in napadalo. To pa je vsakako manje stvar vlade, ampak onih, ki so izvolili moza svojega zapu-panja, da si v naprej torej sodbo o upravi izvoljenca. Ti-le ga morajo bolje poznati. O ministerskem predsedniku pa je soditi, da ne pozna tukajšnjih razmer. Že to, kar je navel dr. Pattaí, da je bilo konsegnirano vojaštvo po vojašnicah, pričá o popolnem neznanju značaja prebivalcev tega mesta. Istotako se vara vlada gledé na mišljenje v bodočnosti. Bistveno torej nismo čuli ničesar, kar bi nas zadovoljilo in moramo pričakovati nadaljnjih pojasnil po vsprejemu nujnega predloga Pattaievega, zbok česar bomo glasovali za ta predlog.

Poslanec H a u c k: Izjava ministerskega predsednika je bila popolnoma nezadostna in prék in prék neveljavna. Med prebivalstvom vlada nenavadno razburjenje, ker so se vse volitve vršile na to, da postane dr. Lueger župan. 67 odstotkov vseh glasov pripadlo je pravo za pravo dru. Luegra. To je pravo z a n i č e v a n j e v o l j e l j u d s t v a, da se je pozneje, v zadnji uri, odreklo potrjenje. Govornik ne pripada k oni stranki, koji je Lueger voditelj, ali tudi oni, ki so bili voljeni na drug program, glasovali so za dra. Luegra. Ni ga moža v občinskem svétu dunajskem, ki bi mogel tako popolniti to mesto. Posledica temu bode, da bode dr. Lueger voljen zopet in zopet in priti bi moralo razpuščenje občinskega svéta, ki bi bilo zopet spojeno velikim razburjenjem in velikimi zgubami na času in denarju. Ministerski predsednik je menda hotel tu odpraviti kamen izpodtikanja. Komu na ljubo? Javna tajnost je, četudi noče pripoznati tega

ministerski predsednik, da na ljubo O-grom ali pravo za pravo ogerskim židom, pred vsem seveda tudi židom te državne polovice. Nemški nacijonali so temu navajeni, da ne dobe potrjenja, ali pri njih navaja navadno nezadostnost dinastiske zvestobe; ali pri tem možu vendar ni te dvombe in je zato nerazumljivo tembolj, da se mu je odreklo potrjenje.

Posl. dr. Lueger: Ako bi bil Košutovec, bil bi že davno potrjen!

Posl. H a u c k je spominjal nadalje, da so po smrti Herbsta predlagali oficijozni listi, naj se dr. Prix (prejšnji župan) kandiduje za državnozbornski mandat, ker je potrebno, da dunajski župan sedi v poslanski zbornici. (Čujte! Čujte! Tako je! Seveda, delajo tako, kakor ravno potrebujejo.) Vedno jasneje je, da v izvestnih krogih, posebno v krogih grofa Badenija, ne mislijo več na nadaljnji obstanek te države v sedanjí sestavi. Drugače si ne moremo tolmačiti, da se ono jedino, ki nas more držati skupaj: pravičnost, združeno se svobodo, tepta z nogami tako, kakor se dozdeva, da hoče delati ministerstvo Badenijevo.

Socijalni demokrat Kronawetter: O vprašanju tolike važnosti, o katerem se govori tu, bi morale govoriti vse stranke. Izrek o neodgovornosti ministerskega predsednika nasproti zbornici glede na navete, ki jih isti daja kroni, nasprotuje državnim temeljnim zakonom. Krona sama je neodgovorna; ali nasvetov, ki jih daja istej minister, jih ne daja kot zasebnik, ampak kot odgovorni minister. Saj ga zbornica sama lahko postavi v obtožno stanje za vse njegove čine v zbornici in izven zbornice. Strankam večine bi bila dolžnost, da v varstvo konstitucionalizma zavrnejo vsako tako izjavo ministerskega predsednika, in ako bi tudi postopal v zmislu tega svojega izreka, odredi mu je tudi proračun. Vsa zadeva ni dovolj pojasnjena, zato bode glasoval govornik za nujnost.

Nemški nacijonalec Pernerstorfer je izjavil, da se stališča strankarske koristi ne bi se hotel vtikati v to zadevo. Ali to nikakor ni odločilno v politiškem življenju. Pred leti mu je rekel neki liberalni poslanec: „Vi niste prikrojeni za politika, ker imate preveč pravnega čuta“. Govornika torej niti ne zanima, koji stranki pripada mož, ampak: kakó stoji stvar. Jaz nisem politiški prijatelj posl. dra. Luegra. Pod koalicio sva bila dobra prijatelja, sva morala biti, da se je strmoglavila nesrečna vlada. Danes gre za to, da-li naj parlament dopusti, da se postopa žnjim kakor s kakim slugo, ali pa da hoče vstrajati pri svojih pravicah. Današnji dan je bil jako zani-

nazivali domači, a mi hočemo rabiti njegovo pravo ime Tone Suhač — je životaril že nekaj let v Razborji, pred kratkim je slavil na sijajen način celó že svojo petletnico!

Ko je vstopil v službo, strinjalo se je njegovo ime popolnoma z njegovo osebito; bil je namreč tenak in suhljat, kakor sedem slabih letin. Sčasoma pa je dovel svoje ime ad absurdum, zakaj precejšen trebušček, ki je pričal o „dobri volji“ gospoda Suhača, začel je delati njegovemu imenu očitno sramoto.

Gospod Suhač se je čutil kmalu domačega, zahajal rad v družbo in se sploh udeleževal Razborškega socijalnega življenja. Pristopil je k pevskemu društvu, kjer je kot star pevec, kar je vedno povdarjal, pridno pomagal pri vseh štirih glasovih, prehajaje v isti pesmi od drugega basa do prvega tenorja et retour. Da je bil pevovodja vesel takega pevca, je umevno. In kedar je bil z veselo družino v gostilni, bil je vedno ži-

miv, dan neprestanih odkritij. Zlasti princ Lichtenstein je razvijal v svojem govoru veliko časnikarsko okretnost in je vse uprizoril uprav velkanski. Od druge strani, zlasti od dra. Luegra smo čuli zatrdil, ki so bila obrnena proti ministerskemu predsedniku. Ministerski predsednik je bil zatožen, da govori neresnico. Jaz nisem ministerski predsednik in tudi grof ne, ali jaz si ne pustim reči kaj takega v nobeni družbi, ampak ustanem in povem, káka je stvar. Grof Badeni molči. (Veselosť.)

In kje je ta liberalna stranka? (Živahna veselost.) Ona ne ve ničesar reči; njej je le demonstrirati za ministerskega predsednika, ki je povedal brez ovinkov in jasno, veliko jasneje kakor v njega mnogomnem programu, kaj je njega program: osebno gospodarstvo. Istemu možu, ki tu izjavlja, da tej zbornici ni odgovoren, ampak le kroni, izreče liberalna stranka svoje zaupanje. Ta stranka je v mnogih letih že tolikokrat izdala ljudstvo, da jej ni malo ni do tega, da je izda zopet. Danes doživimo zopet, da le mala peščica hoče spoštovati pravice parlamenta, dočim druge sklenjene stranke, kakor za časa koalicije — zagovarjajo reakcijo, ne da bi mislili na sramovanje. Sramuje mo se le mi, toda ne radi nas, ampak radi njih. (Pohvala in ploskanje.)

Moravski Čeh Veber: Prvo delo naj-novejše vladne tragedije je dovršeno; ljudstvo je ogorčeno na tem delu. Krščanski socijalisti so pričeli z Bogom, prirejali so pobožnosti, da jim Gospod Bog pride v pomoč; in pomagal jim je. Ali najnovjša avstrijska previdnost v popolnoma novi ministerski uniformi je posegla v vladno delovanje našega starega Boga. (Živahna veselost.) Dunaj ne sme biti krščanski, ampak mora biti židovski. (Ponovna veselost.) Kakov obrat po volji ministerskega predsednika! O tempora, o mores! Bili so časi, ko je plemenit Poljak hitel na Dunaj na pomoč kristijanom, ki so bili v stiski. Na koncu toli slavljenege naprednega stoletja prišel je zopet na Dunaj plemenit, importiran — rekel bi avstrijski Crispi (Veselosť in smeh.) a ne v to, da bi pomagal stiskanim krščanom, ampak povzdigovanim, prevzetnim židom. Zvonik sv. Štefana pa vendar ni še sinagoga. Vlada naj stori kar hoče; naj le poseže po židih, mi posežemo po Bogu in našem ljubljene-m cesarju. (Dobro! Dobro!)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 15. novembra 1895.

Državni zbor. V proračunskem odseku je izjavil večeraj finančni minister Bilinski, da mu je ležeče na tem, da odsek skoro

dane volje, intoniral po večkrat na večer „Lépa naša domovina“, moril družbo z govorancami, katere je spuščal na vso družbo skupaj in prav temeljito še na vsakega posebej, naročal rad „lojtro“ za „lojtro“, katere so pa morali sami plačevati; in tako je po svoji skromni moči povspeševal zabavo.

Kot „inteligenten“ in „izobražen“ mož zanimal se je Suhač za vse novosti in razum drugih stvari, ljubil je na vso moč sport. Kako so torej zijali Razborčani, ko so prvi-krat videli g. Suhača na biciklju! Tedaj še tenak in lehak bil je kmalu izboren vozač in vsako nedeljo je delal na svojem novem biciklju večje ali manjše ekskurze.

Najraje pa mu je teklo kolo v bližnji trg Komrice. Kakor hitro je dal zapreti ob nedeljah popoludne prodajalnice, navihal si je svoje mogočne brke, pogladil obleko in zajezdil svoj bicikelj na pot v Komrice.

Tam je ostajal navadno v krčmi, ki je

dožene svoja posvetovanja o zemljiškodavčnem katastru. V načelu soglašala vlada z znižanjem glavne svote zemljiškega davka. Po dovršeni presnovi davkov pripade deželam velik del dohodkov, istotako v slučaju, da se poviša davek na žganje.

(Neki deputaciji, sestavljeni iz vseh parlamentarnih strank, pa je rekel večeraj finančni minister, da znižanje zemljiškega davka ne bode mogoče pred letom 1897. Uredn.)

Ministerski predsednik je naznanil, da nameruje staviti predloge za združenje oblasti državne uprave z avtonomnimi. Glede jezikovnega vprašanja na Češkem je rekel ministerski predsednik, da uradniki morajo znati jezik prebivalcev dotične dežele. (To velja menda tudi za Primorsko. Op. ur.)

Posl. Kaizl je izzval živahen razgovor o razpuščenju občinskega zastopa dunajskega. Govornik je obžaloval, da je vlada med vzroke v dekretu za razpuščenje navela, da se je občinski zastop izvolitviljo dra. Luegra županom dunajskim postavil v nasprotje z Najvišjo voljo. Tako domnevanje — je rekel govornik povsem pravilno — nasprotuje temeljnemu načelom konstitucionalnega sistema in temeljnim državnim zakonom o eksekutivni oblasti. Potrjenje ali nepotrjenje je vsakako čin vlade, za koji mora biti odgovorna, ne da bi se skrivala za krono. In ravno v utemeljenju dekreta bi bila morala vlada navesti vzroke razpuščenju, ne da bi se sklicevala na krono v trenutku, ko bi bila morala sama stopiti v boj in pokazati svojo moč.

Na izvajanja mjadočeškega poslanca se je takoj oglašil ministerski predsednik grof Badeni: Vlada ni parlamentarna, pač pa konstitucionalna. Zagovarjal bode nepotrjenje dra. Luegra. Za vzroke je odgovoren cesarju. Za nepotrjenje samo je ministerski predsednik odgovoren zbornici, ali ni dolžen povedati vzroke. Vendar je vlada povedala vzroke.

(To razumevanje se nam nekako čudno zdi. Iz odgovornosti ministerskega predsednika za ta ali oni čin nasproti zbornici izhaja vendar pravica za to poslednjo, da potrdi ta čin ali ne potrdi. Ako pa hoče soditi o činu, mora vendar poznati vzroke, na koje je oprt isti. Tako vsaj sodimo mi se svojim priprostim razumom. Op. ured.)

Kar se dostaje vzrokov razpuščenju občinskega zastopa, je stvar dokaj jednostavna. Vladi je vsakako pravica, da sme razpustiti občinski zastop, ako se je prepričala, da občinski svét ne more izvrševati svoje naloge. Vladi pa ni bila samo pravica, ampak tudi dolžnost, da je razpustila občinski svét.

(Tudi tega ne moremo prav umeti. Novi občinski zastop niti ni pričel upravljati občine, zbok česar tudi ni možno soditi o spo-

stala koj v začetku trga; reklo se je pri „Slonu“. Kadar je ves upehan in poten pripihal v Komrice, srkal je hlastno Gambrinov sok in gasil grozno žejo. Užitek mu je sladila domača hčerka Rozamunda, ki mu je z nedosežno in nepopisno gracijoznostjo postavljala ukusno napolnjene kupe predenj; če mu je včasih celi vrček zvrnila in izlila na hlače, ni se kar nič razjavil, temveč tolažil je prestrašeno Rozamundo, češ, da se še preje ohladi. Saj pa tudi njej ni mogel zameriti! Bila je namreč divna plavolaska, male čokate postave in polnih prs, in kedar ga je s svojimi modrimi očmi prav milo in globoko pogledala, preletavala ga je mraz, in kurja polt se mu je delala po koži. On pa je občudoval, srkal pivo in njene poglede in delal naklepe — — — Ko se je pozno v noči privozaril domov, sedel je baje vedno dolgo pri odprtem oknu, gledal na modro nebo in štel zvezdice. . . . (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Snubač na biciklju.

Spisal Janoz Vrabec.

Čedna vasica je bil naš Razbor. Velik ni bil, a živel se je tam prijetno in veselo. Dolgočasni dnevi so menjali kakor drugod z veselimi; kedar se je pa priridel kak „domač ples“ — seveda z deficitom — ali gledališka predstava domačih diletantov, tedaj ne bi bil menjal gospod „Geschäftsführer“ tamošnjega trgovca niti s stolnim mestom. Tako je vsaj trdil, kedar so mu čestitali gostje pri omenjenih veseliceh na izborni vspelem pri-rejenju, katerega pa ni imel kar nič na vesti. Prikazal se je namreč vselej še le tedaj, ko so bile vse priprave končane, oral s svojimi dolgimi prsti med gostimi lasmi, kakor da bi si hotel obilne skrbi izruvat iz glave in delal, kakor da bi bil vse uprizoril sam.

Gospod „Geschäftsführer“ — tako so ga

sobnosti istega. Vendar je prepričana vlada že sedaj, da novi občinski zastop ne more vršiti svoje naloge. Gosp. ministerski predsednik je plemenitah in mi moramo spoštovati njegovo uverjenje o nesposobnosti razpuščenega občinskega zastopa; vendar pa bi menili da bi bilo veliko pravilneje in ugodneje za vlado samo, ako bi bila dopustila, da občinski zastop praktično in pred vsem svetom dokaže svojo nesposobnost. Op. ured.)

Gledé poznane naredbe do uradnikov je rekel ministerski predsednik, da bo vsikdar zahteval od uradnikov strogo izvrševanje njih dolžnosti, čuval bode pa tudi njih pravice, kar se dostaje pravice do zborovanja meni grof Badeni, da ni neobhodno potrebno, da je pri vsakem zborovanju navzoč vladni zastopnik. Bolje je, da uradnik ne gre k zborovanju, nego da bi moral poslušati stvari, kakoršnih uradnik ne sme mirno poslušati. Uverjen je, da avstrijski uradniki vsikdar vrše svoje dolžnosti objektivno, pošteno in vestno. Ako se govori preostri, potem se ni čuditi, da tudi vladni zastopnik nekoliko ostreje tolmači zakon. Minister se je izjavil proti najemanju velikih posojil za vravnava nja rek. Povedal je tudi, da prihodnje leto zasnuje novih okrajnih glavarstev. Glede te poslednje obljube imamo tudi mi nekaj na srcu, o čemer hočemo spregovoriti o priliki.

Ponižno vprašanje. „Il Mattino“ se je posebno širokoustil ter napravil celo transparent, s kojim je javil Tržačanom, da zopetna izvolitev dra. Luegra županom dunajskim znači upor proti Najvišji volji. Mi smo že povedali svoje menenje o tem popolnoma nedopustnem tiranju najvišjega in za vsakogar posvečenega činitelja v javne razgovore. Danes pa hočemo oživeti neko reminiscenco iz polpreteklih časov, da malo ohladimo toplo kri „Il Mattinovo“.

Dogodilo se je bilo namreč svojedobno, da cesar ni potrdil izvolitve pokojnega Bazzonija županom tržaškim. In dasi so bile ugled in prorogative krone tudi tedaj iste, kakor so danes, izvolil je občinski svet tržaški Bazzonija v novič!!! Dragi „Mattino“, sedaj nam pa odgovori na ponižno vprašanje: Ali so se tedanji mestni očetje tržaški puntali proti Najvišji volji?!! Kaj?!

V posnemanje! V francoski zbornici je predložil minister pravosodja zakonski načrt, po kojem bo zabranjeno poslancem, vsprejemati zajedno mesta upravnih svetnikov pri takih družbah, ki sklepajo pogodbe z državo. V 8 dneh bodo morali položiti ali mandat ali pa odkloniti dotično mesto. Ako se sploh ne izjavijo v tej dobi, izgube mandat. Utemeljevanje temu načrtu pravi, da s tem bo najbolje čuvana čast poslancev; mi pa pravimo, da to bo v obrambo še nečemu drugemu — koristim države, oziroma državljanov. Stvar je jasna. Poslanec, ki je zajedno pri vodstvu take družbe, ki sklepa pogodbe z državo, je vezan na dve strani. Komu naj služi: ali državi, ali družbi, oziroma sebi! In navadno se zgodi, da ljubijo sebe, nego državo! O tem imamo dovolj dokazov v panamskem in v rimskih škandalih.

Različne vesti.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Ker so bili obdarovani knjižicoj „Čuvajmo svoje prastarine“, so darovali gg. Jakob Švegelj, Anton Logar in Grgo Babič po 40 stot., in g. Plaper 20 stot. — G. Ivan Macarol je nabral v veseli družbi pri kovaču 40 stot.

Poziv. Ker smo izvedeli, da so se nabrali v zadnjem času, osobite v dveh tržaških slovenskih gostilnicah, doneski za našo družbo, katere do sedaj nismo še prejeli, pozivlja blagajništvo dotične nabiralce, naj takoj izročé nabrane svote podružničnemu blagajniku, ker drugače bi bilo isto prisiljeno priobčiti imena dotičnikov.

Razpisan štípendij. Za tekoče šolsko leto odda se iz ustanove pokojnega škofa Dr. Jurija Dobrile štípendij v znesku 112 gld. na leto. Pravico do užitka imajo ubožni dijaki slovenske narodnosti, kmečki sinovi iz Istre. Prednost imajo sorodniki ustanovnika. Prošnje do 15. decembra t. l. c. kr. namestništvu v Trstu.

Za zdravnik. Občina Opatalj (Istra) razpisuje službo občinskega zdravnika. Plača iznaša 1200 gld., pogodba je na tri leta. Prošnje do konca tekočega meseca.

Naredba — ali ukaz páše? Rektorat zagrebskega vseučilišča nabil je v vseučilišču to-le „naredbo“: „Zabranjum ustov v vseučilišču vsem onim, ki v vseučilišču nimajo ničesar opraviti. Kdor pa pride po svojih opravkih semkaj, mora takoj ostaviti poslopje, ko je izvršil svoj posel. Prepovedujem razgrajanje in postopanje po hodnikih; prepovedujem zvižganje, kričanje in teptanje z nogami. Prepovedujem kadenje, nadalje nihče sme ne poskodovati pohištva, onesnažiti stopnic in posvati.“ Vsakdo si lahko misli, kakšen utis je napravil ta „ukaz“ na vseučiliščno mladež.

Poverjeništvu „Hrvatske Matice“ za sežanski okraj je prevzel g. Anton Berginec, nadučitelj v Povirju, kateremu naj se blagovolni doposlati naročnina za 1895. leto, čim prej, tem bolje.

Obče delavsko izobraževalno, pravovarstveno in podporno društvo v Trstu imelo je dné 10. t. m. izredni občni zbor. Kar je dosedanji predsednik položil svojo čast, zahvalivši se na doslej izkazanem zupanju, volil se je novi odbor, ki se je konstituiral tako le: Predsednik Ljubomir Nehrony, podpredsednik: Simon Ribarič; denarničar: Miha Poljšak, njegov namestnik Ivan Steiner. Odborniki: Vekoslav Panek, Iv. Besednjak, Ivan Braz, Jernej Drenik, Fran Valetič, Fran Klančnik, Andrej Cegler, Mat. Kreševič, Fran Kravos, Ivan Lanter. Namestniki: Andrej Kanonier, Fran Kaman, M. Jurčič, Fr. Mramor, Boštjan Čenčur. Pregledovalci računov: Drag. Pečlin, Ante Kaman in Dragotin Krebs. — Novoizvoljeni predsednik je obljubil zboru, da bo nastojal storiti vse, karkoli more služiti razvoju društva, negledé na razne slojeve in na narodnosti. Po končanem zborovanju vpisalo se je v to društvo nad 20 novih članov. Predsedništvo nada se, da ideje, za katere se to društvo bori načelno, prodró v kratkem v najširše slojeve delavskih krogov vsega Primorja in Goriške.

Shod voznikov. V nedeljo dne 17. t. m. ob 11. uri dop. priredijo vozniki grušča (gramoza) javen shod v gostilni „Alla Posta“ pri sv. Ivanu. Na tem shodu hočejo vozniki sklepati o tem, da bi v letu 1896. dobivali večo mezdo za dobavo (dovažanje) grušča.

Izpred porotnega sodišča. Tu podajemo nekoliko podatkov iz prve razprave sedanjega zasedanja porotnega sodišča. Obtožen bil je ubojstva 30letni kmet Ivan Pekjarič iz Fernej pri Miljah. Obtožba oslanjala se je na ta-le dejstva: Na zemljišču obtoženčevega očeta kradli so nepoznani tatovi pogostoma melone, provzročivši lastniku zemljišča občutno škodo. Pekjarič je sumil, da je tat kmet Anton Bolčič. Hotel ga je zasačiti. Dne 10. avgusta t. l. okolo 9. ure zvečer skril se je Pekjarič za živo mejo omenjenega posestva, ter čakal z nabito puško na tatú. Res je došel Bolčič in z njim njegova tovariša Anton Hrovatin in Josip Stepančič. Bolčič je pozval svoja tovariša, da preskočita žnjim mejo ter da mu pomagata nabirati zrele melone. Toda ta dva nista hotela slišati o tem, zato je hotel Bolčič sam izvršiti svojo nakano. Toda v istem trenutku, ko je Bolčič stopil na polje, počil je strel in zruje zadelo je Bolčiča v prsi. Ona druga dva sta pobegnila, ranjeni Bolčič pa je taval še par korakov, potem se je zgrudil in umrl je po nekaterih trenutkih, ker je bil zgubil sila krvi. Ko je Pekjarič naslednjega dne doznal, da je ubil Bolčiča, šel je v Milje ter se stavil orožnikom.

Sodišče stavilo je porotnikom 5 vprašanj: 1.) radi ubojstva, 2.) da-li se je moral Pekjarič braniti pred napadom, 3.) glede opravčene samoobrane; 4.) da-li je obtoženec prekoračil dovoljeno mejo samoobrane; 5.) glede prestopka proti varnosti življenja. Po dolgem posvetovanju potrdili so porotniki prvo vprašanje s o g l a s n o, toda dodavši: „ne da bi bil imel hudoben namen“. Državni pravdnik je predložil na to, da naj se grejo porotniki z nova posvetovati, ker je iz njih odgovora bilo razvideti nekako dvombo. Tej zahtevi pritrldi je sodišče, dasi se je isti upiral obtoženec branitelj dr. Rabl. V drugem svojem veridiku potrdili so porotniki sicer zopet soglasno prvo vprašanje, toda istotako soglasno prtrldili so tudi prva dva vprašanja glede samoobrane. Sodišče je vsled tega osvobodilo obtoženca.

Včeraj bila je razprava proti sodarju Benediktu Constantiniju, kateri je dne 11. septembra t. l. na dvorišču Dreherjeve pivovarne s sekuro ubil svojega tovariša Antona Vöglinea. O tej razpravi sporočimo v današnjem večernem izdanju.

Poskušeni samomor. 22letni težak Josip Conciato, stanujoči v hiši št. 2 ulice dei Vitelli, prerezal si je minolo noč žilo na členu leve roče. Domačini pozvali so Trevesa v pomoč, ki je dal mladeniča prinesiti v bolnišnico, kajti Conciato je bil zgubil toliko krvi, da se ni več zavedal. Vzrok temu poskušnemu samomoru so baje prepriji v obitelji.

Pozor z orožjem. Iz Pomjana nam pišejo dne 11. novembra: Včeraj popoldne napotilo se je nekoliko manžanskih mladeničev na ples v Šmarje; med potjo so si pa ogledovali, kateri iz med njih ima najlepši revolver. — Kajti vedite, gosp. urednik, da na Manžanu nosi že vsak fantalin revolver, pa naj že gre v cerkev ali na ples, v Pomjan ali v Koper, vedno ima orožje pri sebi; včeraj se je vsled tega dogodil prav žalosten slučaj; ko je namreč 20letni Josip Gunjač (Gugnaz) ogledoval svoj revolver, sprožil se mu je isti v rokah ter strel zadel pred njim stopajočega 23letnega Jakoba Furlanič-a (Pasišana) v hrbet tako nesrečno, da mu je krogla prodrla globoko v život. Smrtno ranjenega prenesli so domov na Manžan in ga na priporočilo pozvanega zdravnika hitro odpeljali v tržaško bolnišnico.

Utopljenec — v mlaki. V sredo popoldne našli se v mlaki, katero provzroča potok dela Tesa pod Katinaro, utopljenega moža. Ta mlaka je globoka nekoliko nad pol metra široka pa nekoliko nad 2 metra. Dotični mož, kakih 55 let star, jako siromašno opravljen človek, je brčkone po naključju zdrsnil v mlako, kjer se je zadušil. Na lice mesta prišedša komisija izjavila je menenje, da je bil utopljenec še kakih 16 ur v vodi, predno so ga našli. Utopljenca ni spoznal nihče od prihitevših ljudij. Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Moraki volk v jadranskem morju. „Agrarmer Tagblatt“ poročajo iz Komiza v Dalmaciji, da sta dné 1. t. m. ujela ribiča brata Mijo in Andrija Mardesjič v tamošnjem pristanišču velikega morskoga volka. Ta zver, samica, tehtala je 300 kgr. ter je merila 3 metre 80 ctm. Ribiča sta spravila zver velikim trudom v malem svojem čolnicu na kopno. Seveda jima ni izostala izdatna nagrada.

Žalegra v obitelji. V mestecu Moravska Třebova hotel je tovarniški delavec Langer z ogljencevim soparom zadušiti sebe, ženo in petero otrok. Vso obitelj našli so v nezavestnem stanju. Prihitevšemu zdravniku se je posrečilo obuditi s'romake k življenju. Žena še popoldne ni prišla k besedi. Zločinca so izročili kazenskemu sodišču.

Drzni roparji. Poljski listi poročajo iz Varšave, da je po noči na 8 t. m. ulomilo devet dobro obroženih roparjev v občinski urad v Pinčicah (gubernija Petrokov). Roparji zvezali so občinskega pisarja in občinske stražarje, stanujoče v istem posloplju ter jih zaprli v občinski zapor. Potem so mirno razbili blagajno, pobrali denar in sploh vse predmete, ki so imeli kolkčak vrednosti.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 3. do 9. t. m. rodilo se je v tržaški občini 110 otrok (57 moških in 53 ženskih). Razven teh bilo jih je 5 mrtvorojenih. — V isti dobi umrlo je 71 oseb (41 moških in 30 ženskih). — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 10 sl. jetike, 6 sl. bolezni sôpnih organov, 4 sl. dävíce, 2 sl. škrlatice, 2 samomora itd.

Sodnijsko. 35-letni težak Ivan Ptacek, stanujoči pri sv. Ivanu, ulica S. Cilino št. 24, je bil predvčerašnjem obsojen na 4 mesecev ječe radi javnega nasilstva in žaljenja stražarjev. Kakor smo sporočili svoječasno, grozil se je Ptacek 17. oktobra t. l. zvečer z dolgim nožem svoji ženi, se upiral stražarjem, ki so ga komaj ukrotili ter ga spravili v zapor ter jih med potjo pošteno opsoval. Stražarji so priznali, da je bil Ptacek dotični večer popolnoma pijan. — 36-letna postrežnica Marija Krčič iz Reške okolice je dobila zaradi tatvine 3 tedne ječe. Krčič je dné 17. oktobra t. l. hotela ukrasti svojemu gospodarju Nikolu Pasku, ulica dei Bacchi hšt. 7. listnico, v kateri je bilo 15 gld. Ker pa je Pasko opazil tatvino, skrila je Krčič ukradeno novčarko za skrinjo. — 33-letni kmet Miha Legiša iz Komna dobil je 18 mesecev ječe zaradi teškega telesnega poškodovanja, zaradi tatvine in zlobnega poškodovanja tujega imetja. Miha Legiša se je pred kakimi dvema meseci vrnil nekega večera pijan domov, napadel svoje stariše, razbijal in

razgrajal. Dokazano je bilo tudi, da je Legiša kradel svojemu očetu kokoši, jajca itd.

Policijske. Predvčerašnjem ukradla je kmetica Ana Zupan od sv. Jožefa svoji družici Ivani Sancin vrečo ječic, vrednih 3 gld. Zupanovo so odpeljali na policijo, kjer so jo zaslíšali na zapisnik ter jo pustili na svobodo, dokler jo sodišče ne pozove na odgovor. Vrtarju hiše št. 19. na Acquedottu odnesel je nepoznan tat žepno uro, vredno 17 gld. — 40-letnega težaka Frana Smrdú-ta so zaprli, ker se je vrnil v Trst, dasi je že bil izgnan od tu. — 14-letnega Evgena P., stanujočega v ulici Molino a vento hšt. 47., zasačili so stražarji, ko je v družbi z nekim drugim malim lopovom, ki je pobegnil, ukradel v ulici Fontana iz neke košarice omot moke, jaje i. t. d. — Oglarja Josipa Legiša iz Kormina deli so pod ključ, ker je ukradel svojemu tovarišu Karlu Dolencu novčarko, v kateri je bilo 4 gld. 34 nč. — 86-letnega birača Antona Milavca iz Postojine so zaprli, ker je pro-sjačil po ulici Giulia.

Koledar. Danes (16.): Edmund, škof; Otmar, opat. — Jutri (17.): XXIV. pobink. nedelja. Gregorij, škof. — V ponedeljek (18.): Odon, opat; Evgen, spoznovalec. — Mlaj. — Solnce izide ob 7. uri 5 min., zatoní ob 4. uri 24 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 15 stop., ob 2 pop. 19 stop. C.

Najnovije vesti.

Ljubljana 15. Ob 4. uri zjutraj je bilo občutiti zmeren, tri sekunde trajajoči zemaki suneč z vibracijami in bobnjenjem. Ljudstvo se je vznemirilo le za hip.

Zagreb 15. Radi demonstracije pred arbsko cerkvijo so bile obsojene tri osebe na tri tedne ozir. 1 mesec zapore.

Carigrad 14. Iz Male Azije prihajajo vesti o novih bojih. Bati se je lakote. Sultan je odredil, da je na državne stroške preskrbeti vse one, ki so izgubili svoje žmetje vsled nemirov v Mali Aziji. Sklicanih je 128 batalijonov redifov.

Bejruth 15. V Damasku je grozna panika. Mohamedanci so sila razburjeni proti kristijanom. Lokalne oblasti so brez vsake moči. Pričakuje se prihod francoskega bro-dovja.

Trgovinske brojavke.
Bacilipetta. Pšenica za jesen — — — — —
Pšenica za spomlad 1896 6.92 do 6.93. Oves za jesen — — — — — Rž za spomlad 6.07. 6.09. Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.55—4.56
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.70—6.85 od 79 kil. f. 6.80—6.85. od 80 kil. f. 6.85—7.00 od 81. kil. f. 6.90—7.05, od 82 kil. for. 7.05—7.10. — Jedmen 5.50—8.75; prosa 6.10—6.15 ržena 6.—6.20
Ponudbe smerne. Mlini rezervirani brez kupčije. Rž cena za 5 nč.
Praga. Noratirirani sladkor f. 13.15 za december 13.20. brez carine, mlačno.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev procej f. 30.75. Con casné 35.— 32.25 Čotvorini 33 — 33.50. V glavah (sodiš) 22.50—33.
Havro. Kava Santos good average november 89.75 za marc 86.50.
Havrburg. Santos good average za december 78.50 za marc 71.— maj 69.75 mlačno.

V krčmi

„Narodnega doma“

pri Sv. Ivanu

je razpisana služba voditelja. Pogoji so na ogled na licu mesta. Pismene ponudbe naj se pošljejo najkasneje do 30. t. m. predsedniku J. M. Vatovcu.

Pri sv. Ivanu dne 12. nov. 1895.

Dobro znana žganjarija

v ulici Arcata št. 2 javlja slavnemu občinstvu, da toči tudi

izvrstna vina

(marsala, cipro, vermuth itd) po nizkih cenah.

Prodaja se tudi časopis „Edinost“.

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjarji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesco.

Krémarmem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

JAKOB STRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojakišnici).
prodaja po neverojetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle)
Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co“ Ltd. Nottingham Anglesko in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.
Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo so v nemški vojski.
Kolesa pošilja se na delo in na vse kraje brez vseh stroškov.
Sprejemase poprav v vsakovrstnih novih in starih koles in živalnih strojev.
V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.
Zahtevajo naj se ceniki!